

Posudek vedoucí diplomové práce

Šarinová, Michaela: *Trenéři a jejich svěřenci a svěřenkyně: habitualizace vztahů v biatlonových klubech.* Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPa, Pardubice 2024, 77 stran a film *Na biatlonové trati* (23 min).

Předložená diplomová práce se zabývá tématem habitualizace vztahů v Biatlonovém klubu Letohrad. Cílem práce bylo objasnit, jaké vztahy panují mezi trenéry a sportovci z kategorie dorostu a juniorů a jak jsou tyto vztahy habitualizovány. Autorka ve své práci vychází převážně z teoretické koncepce Bourdieuho habitu a (bio)moci Foucaulta. Michaela Šarinová se snaží zodpovědět na 3 výzkumné otázky:

1. Jak se utváří vztah mezi trenérem a sportovcem v biatlonu?
2. Jaké aspekty ovlivňují vztah mezi trenérem a sportovcem?
3. Do jaké míry ovlivňuje segregace vztahy v klubu? (s. 11)

Autorka ve své práci použila kvalitativní metodologii, a to zejména zúčastněné a nezúčastněné pozorování, polostrukturované a nestrukturované rozhovory. Původní cíl postavený na komparaci biatlonového klubu v Letohradě s Klubem biatlonu Vyhne na Slovensku se nepodařilo zrealizovat z důvodu rozpadu klubu Vyhne v průběhu realizace výzkumu. Autorka zpracovala téma také audiovizuálně.

Michaela Šarinová z určité perspektivy vstupovala do terénu v roli insidera, protože v biatlonu dlouho závodila, ale reprezentovala kluby na Slovensku. Biatlonový klub Letohrad byl pro ni tedy novým prostředím a v něm byla v roli outsidera.

Práce je strukturována do pěti rozsáhlých kapitol, jež podléhají tradičnějšímu dělení práce na teoretickou a výzkumnou část. Po úvodu tvoří rozsáhlé celky vymezení teoretického a metodologického uchopení tématu (zejména koncepce Bourdieuho a Foucaulta), sport (Sekot), specifika tělesné morfologie pro výkonnostní sport, gender a menstruace ve sportu. Následuje výzkumná část, v níž se autorka detailně zabývá vztahy mezi sportovci a trenéry různých výkonnostních kategorií, segregací sportovců v závislosti na výkonnosti a z ní vyplývajících nerovností, mocenskou hierarchií v klubu a s ní spjatých nerovností i ve vztahu k trenérům.

Autorka se pokusila nabídnout odpovědi na své výzkumné otázky ve dvou formách – v textové a audiovizuální. Text nabízí popisnou část, z níž si lze získat detailní představu o podobě vztahů mezi trenéry, činovníky a svěřenci klubu. Výpovědi v textové části jsou otevřenější i v kritice fungování vztahů v klubu. Textová část pracuje detailně i s teorií. Ve filmu pak Michaela Šarinová nabízí výpovědi jednotlivých informátorů z řad sportovců, trenérů i činovníků dosazené do prostředí sportovního areálu, soutěží, sportovního zázemí klubu. Pro audiovizuální zpracování autorka využila kombinace převážně výkladového a observačního modu (Nichols 2010).

Obě formy tak tvoří zajímavý celek o fungování klubu zaměřeného na výkonnostní sport, částečně se dotýkají i proměn a současně i neochoty ke změnám v přístupu práce s mládeží v Biatlonovém klubu Letohrad. Z výzkumu do určité míry vyplývá, že tlak na výkon, spjatý s dotacemi pro vrcholový sport, je akcentován na úkor dobrého rozvoje mezilidských vztahů.

Text diplomové práce nebylo nutno dělit na teoretickou a výzkumnou část, nicméně takovéto dělení není problémem. Koncepty habitu jsou v textu rozvedeny. Zajímavé je zjištění autorky, jak je v klubu problémově přijímán trenér ze Slovenska, přestože zřejmě dosahuje vyšších kvalit (praxí i vzděláním), než někteří z letohradských trenérů. Z práce vyplývá, že tréninkové postupy ze zkušeností letohradských trenérů a trenéra původem ze Slovenska se liší, bylo by velmi zajímavé rozvést detailněji, v čem. Sportovní výkonnostní hierarchie byla do určité míry i výzvou pro autorku tohoto výzkumu.

V práci se vyskytují překlepy, které ubírají její kvalitě.

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na absolventskou práci magisterského studia oboru sociální antropologie. Na základě výše uvedeného proto navrhuji hodnocení práce B.

Dne 4. 8. 2024

PhDr. Livia Šavelková, Ph.D.